

2011-11-28

Dnr 43-2011:3772

Kumla kommun
kommun@kumla.se
Rektorn vid Stene skola
hakan.sandberg@kumla.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Stene skola F–5
Kumla kommun

Tillsyn i Stene skola F–5

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kumla kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Stene skola F–5 besöktes den 20 oktober 2011.

Stene skola arbetar målmedvetet för att eleverna ska uppnå god måluppfyllelse. Trots detta når alltför många elever inte målen för utbildningen. Skolan saknar sammanställningar av kunskapsresultaten för samtliga ämnen i årskurs fem och saknar sammanställningar av ämnena svenska och matematik i årskurs tre.

Skolan behöver utveckla sina analyser av möjliga orsaker till bristerna i måluppfyllelsen och vidta åtgärder för att ge eleverna möjlighet att nå målen. I detta ingår att skolan bör säkerställa att alla elever i behov av särskilt stöd erhåller den form av stöd de behöver så att de ges förutsättningar att nå målen. Det är också av vikt att utarbetandet av åtgärdsprogram förbättras och därmed ger ökade förutsättningar att fungera som ett ändamålsenligt verktyg i arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Skolans värdegrundsarbete följs upp genom enkäter på skolan. Resultatet av enkäterna visar att de flesta elever känner sig trygga i skolan. Eleverna är delaktiga i utarbetandet av skolans ordningsregler och plan mot kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller dock inte författningarnas krav.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen har konstaterat vid tillsynen av Stene skola F–5 i Kumla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kumla kommun att avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska skriftligen redovisas till Skolinspektionen i enlighet med vad som framgår av kommunbeslutet.

Trygghet och studiero

Det finns brister i skolans arbete med att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med att motverka kränkande behandling.

I detta ingår att:

- se till att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav (6 kap. 8 § skollagen)

Särskilt stöd

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att utredning och åtgärdsprogram följer författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- säkerställa att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § skollagen)
- säkerställa att resursfördelning och stödåtgärder anpassas till den värdering av elevens utveckling som lärare gör (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 punkt 1, Lgr 11 punkt 2.8)
- rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § skollagen)
- rektorn ser till att åtgärdsprogrammen följer författningarnas krav (3 kap. 9 § skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar att som pedagogisk ledare verka för att utbildningen utvecklas.

Det finns brister i rektors arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder så att rektorn tar ansvar som pedagogisk ledare och ansvarar för att förbättra arbetet med resultatuppföljning och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- rektor ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar)
- rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete med inriktning mot uppföljning av skolans resultat (4 kap. 4-5 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektors ansvar)

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder så att den inre organisationen överensstämmer med författningarna.

I detta ingår att:

- se till att det är tydligt i vilka fall och till vem rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § skollagen)

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning (26 kap. 11 § skollagen).

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

De vidtagna åtgärderna ska skriftligen redovisas till Skolinspektionen i enlighet med vad som framgår av kommunbeslutet.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Alla elever har lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder så att elevhälsans omfattning uppfyller författningarnas krav.

I detta ingår att:

- se till att det för eleverna finns elevhälsa som omfattar psykologiska insatser (2 kap. 25 § skollagen)

Skäl för beslut

Föreläggande

Måluppfyllelse

Skolan saknar sammanställningar av måluppfyllelsen för samtliga ämnen i årskurs fem och för ämnena svenska och matematik i årskurs tre.

I samband med inspektionen har skolan lämnat en sammanställning av 2010 års resultat från de nationella kunskapsproven i ämnena svenska, matematik och engelska för årskurs 5. Av sammanställningen framgår att flertalet elever inte uppnådde godkända resultat på de nationella proven. Svagast resultat var det i ämnet engelska där 47 procent av eleverna inte uppnådde ett godkänt resultat.

Alla elever ges inte möjlighet att nå de kunskapskrav som ska uppnås i samtliga ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Av verksamhetsredogörelsen framgår att relationerna mellan elever och mellan elever och lärare präglas av god respekt. Skolans värdegrundsarbete följs upp genom enkäter på skolan. Av skolans kvalitetsredovisning framkommer att resultatet av 2010 års trivsel- och trygghetsenkät visar att de flesta elever känner sig trygga i skolan. Även föräldrarna beskriver att deras barn upplever skolan som en trygg och väl fungerande miljö.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns brister i skolans arbete med att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Skolans har inte, genom någon kartläggning av verksamhetens situation och identifiering av riskområden, klarlagt vilka behov av åtgärder som finns i skolan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Därmed saknar planen en redogörelse för åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året och en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder har genomförts.

Därutöver saknar skolans plan mot kränkande behandling rutiner som har ett vuxen-elev perspektiv, det vill säga kränkningar av vuxen mot elev. Planen innehåller en hänvisning till 14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100) som har ersatts av 6 kap. 8 § skollagen (2010:800).

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att utredning och åtgärdsprogram följer författningarnas krav.

Resursfördelning och stödåtgärder anpassas inte till den värdering av elevernas utveckling som lärarna gör.

Motivering:

Lärarna genomför utredningar av elevers behov av särskilt stöd innan lärarna anmäler till rektorn att eleverna befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta innebär att rektorn inledningsvis inte är delaktig i arbetet med utredningen av elevernas behov av särskilt stöd och att han därmed inte får den funktion som följer av skollagen, det vill säga att det är rektorn som ser till att behovet skyndsamt utreds.

I åtgärdsprogrammen som Skolinspektionen har tagit del av saknas information om hur åtgärden ska följas upp och utvärderas.

Åtgärdsprogrammen innehåller endast planerade åtgärder som lärarna anser att skolan har möjlighet att erbjuda, vilket bidrar till att resursfördelning och stödåtgärder inte alltid anpassas utifrån enskilda elevers förutsättningar och behov utifrån den värdering av elevernas utveckling som lärarna gör. Detta leder i sin tur till att elever i behov av särskilt stöd riskerar att inte få det stöd som utredningen har visat att de behöver.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 punkt 1, Lgr 11 punkt 2.8

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte sitt ansvar att som pedagogisk ledare verka för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till nationella mål och kunskapskrav.

Motivering:

Rektorn på Stene skola har stor tillit till lärarnas kompetens och förmåga att leda sig själva vilket bidrar till att lärarna inte får kontinuerlig pedagogisk ledning.

Skolan saknar uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i förhållande till nationella mål och kunskapskrav, vilket leder till att det saknas underlag för planering, uppföljning och utvärdering av utbildningen.

Författning:

2 kap. 9 § och 4 kap. 4–5 §§ skollagen
Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Rektorn har överlåtit sin beslutanderätt för åtgärdsprogrammen till lärarna. Det saknas dock en skriftlig dokumentation över vem eller vilken funktion som har fått beslutanderätten för åtgärdsprogrammen.

Författning:

2 kap. 10 § skollagen

Anmärkning

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Elevhälsans omfattning uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Skolans elevhälsa omfattar inte psykologiska insatser. Av intervjuunderlaget framkommer att en psykolog har rekryterats men att han eller hon inte har påbörjat sin anställning.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Bakgrund

Stene skola är en F–5-skola (förskoleklass och årskurs 1 till 5) belägen i Åbytorp, cirka tre kilometer utanför Kumla. Undervisningen bedrivs i två skolhus, varav det ena är 10 år gammalt och det andra cirka 100 år gammalt. Det senare inrymmer bland annat ett skolbibliotek och en datasal.

Antal elever på skolan är 20 elever i förskoleklass och 97 elever i grundskolan. Lärarna i skolan är organiserade i två arbetslag. Undervisningen för eleverna i årskurs 3 till 5 bedrivs åldersintegrerat. All undervisning sker på skolan utom i ämnet slöjd, där eleverna får undervisning på en annan skola.

Verksamheten leds av en rektor som förutom Stene skola med tillhörande förskoleklass och fritidshem även har verksamhetsansvar för Åbytorps förskola, Hardemo förskola och Hardemo skola med tillhörande förskoleklass och fritidshem.

Kommunens förskola och fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilda beslut.

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Lena Stadler, Christina Lind och Yvonne Hoffman deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Stina Sterner
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga **Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).